

5.

SINIF

5.

DENEME

Adı ve Soyadı: .....

5. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
BURSLULUK SINAVI (İOKBS)

Maarif Modeline Uyumlu

5. DENEME

İlk Kez Yayınlanan Sorularla

Metin Özdamarlar

ın bu güzel ülkenin birbirinden değerli öğrencilerine hediyesidir.

1. İnsanlar hayatları boyunca farklı gruplar içerisinde yer alır.

Yer aldığımız ilk grup aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkadaş
B) Aile
C) Sınıf
D) Komşu

2. "... Meslek lisesi öğrencileri, yalnız yaşayan, ev işlerini yapamayan vatandaşların yardımına koşuyorlar. Ayrıca köy okullarına kütüphaneler kuruyorlar. Öğrenciler, hem mesleki deneyim kazanıyor hem de ülke ekonomisine katkıda bulunuyorlar. Yardıma gittikleri evlerde bozuk fırın, televizyon, buzdolabı, mobilya gibi eşyaların tamirini yapıyorlar. Ayrıca okullarda üretilen masa, sandalye, atkı, bere gibi ürünleri ihtiyacı olanlara hediye ediyorlar. Özel bakım ihtiyacı olan bireylere tekerlekli sandalye, protez, solunum cihazı gibi araçlar temin etmeye çalışıyorlar. Proje kapsamında bu faaliyetlerin yanı sıra on dört okula kurulan sanayi tipi fırında üretilen ramazan pideleri yüz bin ihtiyaç sahibi eve dağıtılıyor..."

Verilen haberdeki projede görev alan meslek lisesi öğrencilerinde aşağıdaki değerlerin gelişmesi beklenmez?

- A) Yardımseverliğin
B) Dayanışmanın
C) Duyarlılığın
D) Özgürlüğün

3. "Ülkemize yurt dışından eğitim veya turizm amaçlı birçok misafir gelmektedir. Bizler, Türk misafirperverliği gereği bu misafirlere dil, din, renk ayrımı yapmayız. Kültürel zenginliklere hep olumlu yaklaşırız."

Verilen metinde;

- I. Saygı
II. Mahremiyet
III. Özgürlük

değerlerinden hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I, II ve III

4. **Hem Asya hem de Avrupa kıtalarında toprağı olan illerimize;**

- I. İstanbul
II. Balıkesir
III. Bursa
IV. Çanakkale

hangileri örnek verilebilir?

- A) I ve II
B) III ve IV
C) I ve IV
D) II ve III

5. **Aşağıda verilen illerimizden hangisinde çığ riski daha fazladır?**

- A) Hakkâri
B) Konya
C) Adana
D) Kayseri

6. Bitki örtüsü cılız ve kurak yerler ile özellikle eğimli arazileri ağaçlandırmak bu afetin oluşumunu engellemek için önemlidir. Bitki ve ağaçlar, kökleri sayesinde toprağın suyla taşınmasını engellemektedir. Böylece afetin şiddeti azalmakta veya afetin önüne geçilebilmektedir. Ayrıca afet farkındalık eğitimlerine katılmak ve çevremizdekileri bu konuda bilinçlendirmek afetin etkisinin azalmasına katkıda bulunacaktır.

Metinde hangi afete karşı alınabilecek önlemlere yer verilmiştir?

- A) Deprem
B) Sel
C) Heyelan
D) Erozyon

- 7.

Çayönü'nde yaşayan insanlar, ilk evlerini yuvarlak planlı basit kulübelere yapmışlardır. Yabani buğday, mercimek, çayır bezelyesi, baklagiller ve yağ yönünden zengin olan menengiç gibi ürünleri yetiştirmişlerdir. Yetiştirdikleri tarım ürünlerini hasat edebilmek için geyik gibi hayvanların boynuzlarından orak sapları yapmışlardır. Bir boynuz orağının sapında bitkisel liflerden örülmüş bir sargının izlerine rastlanılmıştır. Ayrıca yanmış taban parçalarının bazılarının üzerinde hasır izleri görülmüştür. Bu kalıntılar, Çayönü'nde yaşayan insanların bitkilerden yiyecek olarak yararlanmalarının yanı sıra lifli olanlarından da örgü örmeye faydalandıklarını göstermektedir.

Verilen bilgidan hangi temel insan faaliyetiyle ilgili çıkarımda bulunulamaz?

- A) Beslenme
B) Barınma
C) Savunma
D) Giyinme

8. Yerleşik yaşamın başlamasıyla küçük köy toplumlarını oluşturan insanlar arasında çömlekçilik, madencilik, süs eşyası yapımı ve takıcılık gibi meslekler (zanaatkârlık) ortaya çıkmıştır. İnsanların tarım ve hayvancılık yaparak üretici konumuna gelmesi ürün fazlalığını ortaya çıkarmıştır. Ürün fazlalığı ise değiş tokuş sistemine dayanan ticareti beraberinde getirmiştir.

Verilen metinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yerleşik yaşamla mesleğe dayanan iş bölümü başlamıştır.
B) Yerleşim yerlerinin kurulmasına inançlar etkili olmuştur.
C) Ürün fazlalığı yeni bir ekonomik faaliyeti başlatmıştır.
D) İnsanlar yerleşik yaşamla birlikte üretici konumuna geçmiştir.

9. Çatalhöyük'te yaşayan insanlar; yabani buğday, ekme-lik buğday, arpa, baklagiller ve mercimek gibi ürünleri ekip, hasat ederek tarımsal üretim yapmışlardır. Sığırı evcilleştirmiş; koyun, keçi gibi hayvanlardan faydalanmış ve balıkçılık yapmışlardır.

Bu durum Çatalhöyük'te;

- I. Ticaret
II. Hayvancılık
III. Tarım

ekonomik faaliyetlerinden hangilerinin yapıldığına kanıt oluşturur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

10. • Yazı
• Tekerlek
• Ay takvimi

Verilenler hangi uygarlığın ortak mirasa katkılarıdır?

- A) Sümerler
B) Hititler
C) Asurlar
D) İyonlar

11. Dünyanın en eski kütüphanelerinden biri, MÖ 7. yüzyılda Asurların başkenti Ninova'da kurulan Asurbanipal Kütüphanesi olmuştur. Asurbanipal, binlerce eseri kurduğu bu kütüphanede toplamıştır.

Buna göre, Asurlar hangi alanda dünya ortak mirasına katkı sağlamıştır?

- A) Hukuk
B) Kültürel
C) Ekonomi
D) Diplomasi

12. Demokrasinin temel niteliklerinden biri de katılımdır.

Vatandaşlar;

- I. Seçimlerde oy kullanarak
II. İstek ve şikâyetleri için dilekçe vererek
III. Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine katılarak

hangileriyle katılım sağlayabilirler?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

13. 29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilan edilmesi ile demokrasi-
miz daha da güç kazanmıştır. 1930'lu yılların başlarında ka-
dınlara seçme ve seçilme hakkını veren kararlar alınmış-
tır. Böylelikle Türk kadını birçok ülkedeki kadınlardan önce
seçme ve seçilme hakkını elde etmiştir.

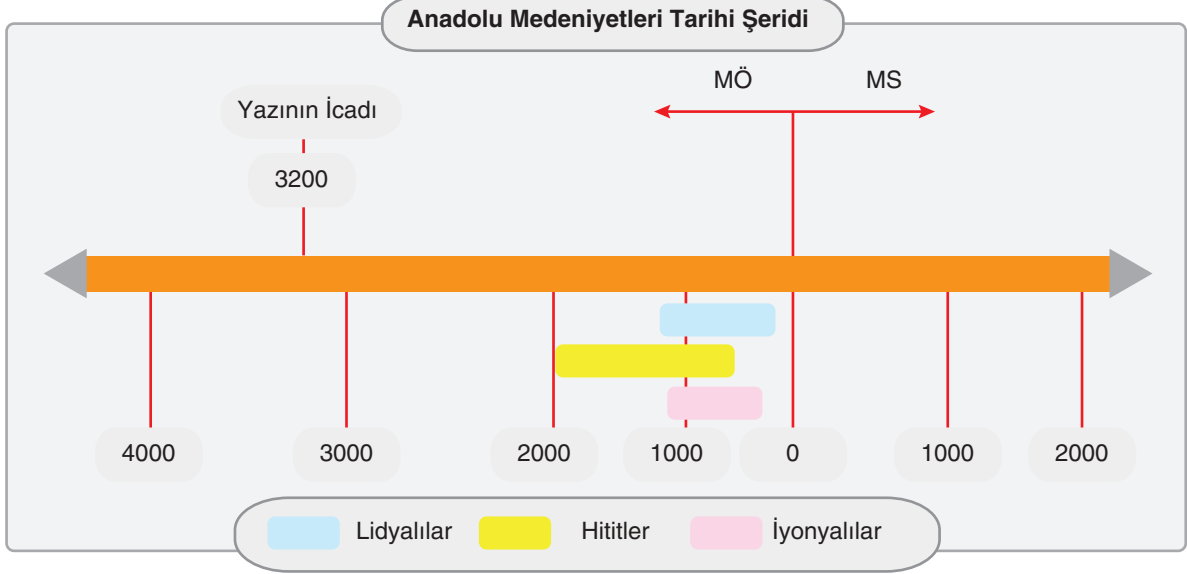
Buna göre, Cumhuriyetle birlikte demokrasinin;

- I. Eşitlik
II. Seçme ve seçilme
III. Katılım

ilkelerinden hangilerinin hayata geçtiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

14.

Görsel değerlendirildiğinde Anadolu Medeniyetleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlk kurulan uygarlık Hititlerdir. B) Milattan sonra kurulmuşlardır.
C) Günümüze en yakın Lidyalılardır. D) Bir süre aynı dönemde yaşamışlardır.

15. "... Kocaeli'deki bir ortaokulda uygulamaya alınan projeye çocuklar, sosyal sorumluluk çalışmaları yaparak iyiliği ve yardımlaşmayı öğreniyor. Proje kapsamında öğrencilerin aktif katılımları ile huzurevi ziyareti, görme engelli bireyler için kitap seslendirme gibi etkinlikler yapılıyor. Yürütülen projeye öğrencilerin etkin bir vatandaş olarak çevresindeki sorunları fark etmeleri, sorunların çözümüne katkıda bulunmaları, ülkesine ve milletine faydalı bireyler olmaları hedefleniyor..."

Haberde yer alan projenin hangisine katkı sağlama-
sı beklenir?

- A) Etkin vatandaşlık kazanmaya
B) Kültürel mirası korumaya
C) Tasarruf yapmaya
D) Farklılıklara saygı duymaya

Metin ÖZDAMARLAR

16. Temel insan hak ve sorumluluklarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa ile güvence altına alınmıştır.
B) Korunmasına en etkili güç bireyin kendisidir.
C) Doğuştan sahip olunan haklardır.
D) İhlali durumunda yasal yoldan hak aranabilir.

17. "... Yeni tip koronavirüs tedbirleri kapsamında Sivas, Yozgat, Çanakkale, Gümüşhane, Giresun, Çankırı ve Kütahya'da 11 köy, Malatya'da ise 2 mahalle karantinaya alındı. Yetkililerin yaptığı açıklamada 'Şehir dışından çok fazla insan ağırladık, koronavirüs salgınının yayılarak vatandaşlarımızın hayatını tehdit etmesini engellemek amacıyla karantina kararı alınmıştır.' ifadeleri yer aldı..."

Verilen habere göre pandemi döneminde hangi temel hak kısıtlanmıştır?

- A) Seyahat özgürlüğü
B) Yerleşme özgürlüğü
C) Eğitim hakkı
D) Sağlık hakkı

18. Sorun çözme adımlarından bazıları şöyledir:

- I. Sorun hakkında bilgi toplama
- II. Sorunu belirleme
- III. Çözüm yolları geliştirme
- IV. En uygun çözüm yoluna karar verme

Bu adımlar hangi seçenekte doğru sıralanmıştır?

- A) II - III - IV - I   B) II - I - III - IV
C) III - IV - II - I   D) III - II - I - IV

19. "... Şırnak'ın Uludere ilçesindeki bir ortaokulun öğrencileri, kaymakamlık desteğiyle müzik alanındaki hayallerini gerçekleştiriyor. Uludere Kaymakamlığının desteğiyle müzik sınıfı oluşturulan okulda öğrencilerin mutlulukları yüzlerinden okunuyor..."

Verilen haber kaymakamın hangi alandaki faaliyetleri kapsamındadır?

- A) Kültür-sanat   B) Çevre
C) Spor   D) Ekonomi

20. Dünya nüfusunun artması ve ihtiyaçların çoğalıp çeşitlenmesi ile doğal kaynaklara duyulan gereksinim de artmaktadır. Bu durum, günümüzde doğal kaynakların hızla tüketilmesine neden olmaktadır.

Doğal kaynakların hızlı ve bilinçsiz tüketiminin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

- A) Doğal dengenin bozulması
B) Biyoçeşitliliğinin artması
C) Kuraklık yaşanması
D) İklim değişikliği görülmesi

CEVAP ANAHTARI

5. DENEME CEVAP ANAHTARI

1.B	2.D	3.A	4.C	5.A	6.D	7.C	8.B	9.C	10.A	11.B	12.D	13.D	14.B	15.A
16.B	17.A	18.B	19.A	20.B										